

ВПП 2.2.2.1. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» є засоби і методи планування діяльності підприємства, механізм складання системи бюджетів в умовах вітчизняних підприємств.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» формування знань, необхідних для опанування механізму організації внутрішньо фірмового планування, отримання теоретичних знань та практичних навичок, щодо побудови системи бюджетування на вітчизняних підприємствах; формування навиків ефективного використання фінансових ресурсів; вивчення найефективніших напрямів інвестування та зосередження фінансових ресурсів в цих напрямках.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» є з'ясування сутності та ролі бюджетування, вивчення й осмислення теоретичних знань методології і методики планування діяльності підприємства; ознайомлення з передовим вітчизняним та зарубіжним досвідом у сфері планування; оволодіння методикою бюджетування на підприємстві; вивчення видів та особливостей розробки бюджетів на підприємстві; набуття здобувачами вищої освіти вміння використовувати економічний інструментарій для проведення планових техніко-економічних розрахунків, розробки альтернативних планів та обґрунтування оптимальних варіантів розвитку підприємства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач, використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної та інших наук для діагностики стану фінансових систем

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію облікового та управлінського характеру.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування, діяльності господарюючих суб'єктів виробничої та невиробничої сфер.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК13. Здатність планувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових і кредитних відносин обґрунтовувати альтернативи прийняття управлінських рішень за всіма видами фінансової діяльності та рівнями фінансової безпеки.

Програмні результати навчання:

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію, володіти базовими знаннями математичної, статистичної та управлінської сфер науки.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування; визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, становлення та розвиток фінансового планування на підприємстві. Організація фінансового планування на підприємстві. Становлення фінансового планування в Україні в сучасних умовах. Бюджетування як функція фінансового контролінгу. Загальна схема бюджетування. Роль бюджетування у прийнятті управлінських рішень. Бюджетний період. Бюджетний цикл. Інфраструктура бюджетного процесу. Аналітичні, облікові, організаційні і програмно-технічні складові. Роль бюджетів у прийнятті фінансових рішень.

Тема 2. Сутність та принципи бюджетування. Сутність та значення бюджету підприємства. Сутність та значення бюджету підприємства. Принципи бюджетування. Види і зміст фінансових планів.

Тема 3. Методичні основи бюджетування на підприємстві. Правила фінансування підприємств. Золоте правило фінансування. Золоте правило балансу. Правила збереження ліквідності. Правило вертикальної структури капіталу. Оптимізація структури капіталу та ефект фінансового лівериджу.

Тема 4. Розробка організаційної та фінансової структури підприємства. Складові бюджетування. Способи бюджетування. Визначення потреби підприємства в капіталі. Алгоритм розробки методичних основ бюджетування. Рекомендації по складанню бюджетів витрат центрів відповідальності на плановий рік. Розробка облікової політики підприємства. Основи управління за центрами відповідальності. Типи центрів відповідальності та їх характеристика. Формування центрів фінансової відповідальності підприємства. Фінансова структура підприємства та її формування.

Тема 5. Особливості бюджетного процесу у виробництві. Фінансовий і інвестиційний цикли у виробництві і галузеві особливості бюджетного процесу. Структура зведеного бюджету виробничого підприємства. Вибір тривалості бюджетного періоду. Типи бюджетів по ступеню тривалості. Поточне і стратегічне бюджетування в промисловості.

Тема 6. Розробка системи бюджетів. Бюджетна структура підприємства. Формування бюджетної системи на підприємстві

Тема 7. Розробка операційних бюджетів підприємства. Види операційних бюджетів та їх особливості. Бюджет продажів. Бюджет виробництва. Бюджет прямих витрат на матеріали. Бюджет прямих витрат на оплату праці. Бюджет амортизаційних відрахувань. Бюджет витрат на збут. Бюджет управлінських (загальноцехових) витрат. Бюджет податкових платежів. Бюджет виплат по фінансовій діяльності. Формування зведеного бюджету доходів і витрат.

Тема 8. Зміст і технологія складання фінансових бюджетів. Види фінансових бюджетів та принципи їхньої побудови. Планування прибутків і збитків. Планування ліквідності. Бюджет руху грошових коштів. Прогноз руху грошових коштів (Cash-flow). Бюджет активів і пасивів (бюджет по балансовому листу). Планування показників балансу. Капітальний бюджет. Бюджетний контроль та аналіз відхилень. Організація фінансової роботи з виконання бюджетів.

Тема 9. Відповідальність та мотивація в бюджетуванні. Взаємозв'язок основної мети підприємства за мотивації персоналу. Система матеріального стимулювання як інтегральна частина бюджетування. Показники преміювання працівників окремих підрозділів та підприємства.